

Projekt badawczy podejmuje jedno z najważniejszych i najtrudniejszych wyzwań współczesnego prawa prywatnego: jak regulować sytuację osób, których ciało i umysł zostały głęboko zintegrowane z technologią? Dynamiczny rozwój neurotechnologii, sztucznej inteligencji i biotechnologii powoduje, że coraz więcej ludzi funkcjonuje z zaawansowanymi implantami, interfejsami mózg-komputer czy systemami wspomagającymi procesy poznawcze. Takie zjawisko, określane mianem cyborgizacji, prowadzi do powstania bytów hybrydowych — istot, które nie są już wyłącznie biologiczne, ani całkowicie sztuczne.

Tradycyjne prawo prywatne opiera się na wyraźnej granicy między osobą a rzeczą, opierając swoje konstrukcje na założeniu biologicznej jednorodności człowieka. Ciało ludzkie było traktowane jako nienaruszalne i niepodzielne, natomiast technologia — jako zewnętrzny dodatek, podlegający prawu własności. Jednak w świecie, w którym urządzenia takie jak implanty mózgowe czy inteligentne protezy są trwale zintegrowane z organizmem i funkcjami psychicznymi, to rozróżnienie staje się niewystarczające.

Projekt zakłada dogłębną analizę tych wyzwań i stworzenie nowego, spójnego modelu regulacji w ramach prawa cywilnego krajów europejskich. Celem jest opracowanie konstrukcji prawnych pozwalających na ochronę osób technologicznie ulepszonych przy zachowaniu podstawowych wartości prawa prywatnego: godności człowieka, autonomii jednostki i nienaruszalności ciała.

W ramach projektu badane będą m.in. następujące zagadnienia:

- **Nowa definicja ciała:** Czy elementy technologiczne trwale zintegrowane z organizmem (np. interfejsy mózgowe) powinny być traktowane jak część ciała chroniona prawem osobistym?
- **Przekształcenie pojęcia osoby prawnej:** Czy cyborgizacja wymaga stworzenia nowych kategorii podmiotowości prawnej, np. ze względu na stopień integracji technologii z człowiekiem?
- **Odpowiedzialność cywilna cyborgów:** Jak dostosować zasady winy, zamiaru i przyczynowości, jeśli działania człowieka są współkierowane przez zintegrowane systemy sztucznej inteligencji?
- **Własność i odpowiedzialność za technologie wbudowane:** Czy części technologiczne w ciele człowieka mogą być przedmiotem obrotu? Jak rozstrzygać spory o ich naprawę, własność lub wymianę?

Efektem badań będzie model "ciała cyborga" w prawie prywatnym, uwzględniający różne poziomy integracji technologii, a w konsekwencji również model "hybrydowej podmiotowości prawnej" dostosowana do osób technologicznie ulepszonych. Model ten opisywać będzie zasady odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej cyborgów, normy regulujące własność, użytkowanie i ryzyko związane z technologiami zintegrowanymi z ciałem;

Projekt odpowiada na pilną potrzebę systematycznego opracowania ram prawnych dla rosnącej grupy osób, których codzienne funkcjonowanie opiera się na technologicznej augmentacji. Brak takich ram grozi chaotycznym rozwojem prawa, naruszaniem godności człowieka oraz powstawaniem nowych nierówności i zagrożeń dla autonomii jednostki.

W perspektywie długoterminowej projekt wpisuje się w rozwój nowej dziedziny badań — prawa cyborgów — i stanowić będzie fundament dla przyszłych prac legislacyjnych, doktrynalnych oraz refleksji nad miejscem człowieka w erze technologicznej transformacji.